

Det udtalte Forsvarsministeren paa et Tidspunkt, da der i hans Parti var adskillig Misstemning overfor Overenskomsten af 12. Marts. Men jeg har ikke hørt noget tilsvarende fra den anden Lejr. Jeg har ikke derfra hørt noget om, at denne Overenskomst af 4. April naturligvis kunde ændres, men at selvfølgelig enhver af Medkontrahenterne kunde modsætte sig Forandringer deri. Derom har jeg ikke hørt noget nu, da der synes at være nogen Misstemning mod den, eller da der søges skabt en saadan Misstemning — saaledes er Stillingen vel snarere. Man kunde, hvis man havde ønsket det, have taget imod vor udstrakte Haand fra deres Side, hvor man ser med Bekymring paa de Punkter — hvis der er saadanne —, som ikke er tilstrækkelig overvejede, og særlig, hvis der var Misstemning mod, at Antallet af Folketingsmandater sættes til 140. Det skulde dog ikke kunne blive Anledning til, at Grundlovsforslaget faldt — man kan jo næsten ikke tænke sig, at det skulde ske —, det vilde jo være ganske fortvivlet. Jeg kan overhovedet ikke tænke mig, at Grundlovsforslaget skulde falde; jeg kan ikke tænke mig, naar der er tilvejebragt et i hvert Bogstav, hvert Komma, hver Tøddel gennemført og udarbejdet Grundlovsforslag, som de tre Partier eller fire — naar vi tager Partigrupperingen i det andet Ting med — er fuldstændig enige om, og som nu ligger i Fællesudvalget og kun venter paa Valglovens Vedtagelse for at blive ført frem til Afstemning i Tingene og derefter blive ført videre ud til Vælgernes Godkendelse og Forkastelse —, jeg kan ikke tænke mig, at dette Grundlovsforslag skulde kunne strande paa Valgloven. Det staar nu i Virkeligheden i Regeringens Haand at holde Rigsdagen samlet, indtil vi kan blive enige; hvis vi ikke kan enes, ja, saa ved jeg intet bedre, end at man gør, som man gør i Rom med Kardinalerne, naar der skal vælges en Pave. De skal vælge en Pave, for der skal være en Pave, saaledes ogsaa her, vi skal vedtage en Valglov, for der skal en Valglov til, for at vi kan faa en Grundlov. Vi skal altsaa enes derom, og kan vi ikke gøre det paa anden Maade, ja, saa maa Vælgerne lukke os inde og ikke give os noget at spise og drikke, før vi er blevet enige. Jeg kan dog ikke tænke mig — jeg kan ikke tænke mig, at Grundlovsforslaget skulde kunne strande paa Valgloven.

Naturligvis maa vi med Bekymring se paa, at der er enkelte Punkter, hvor man puster en saadan Misfornøjelse op, at det

kunde blive den lille Anstødssten, som faar Forslaget til at strande. Vi ved jo meget godt, at ved det afgørende Landstingsop-løsningsvalg kan det komme til at staa paa ganske enkelte Stemmer; det har vi aldrig været blinde for; der er de selyskrevne Vælgere, og der er enkelte andre Stemmer, som det kan komme til at staa paa. Derfor saa vi med Bekymring paa de Anstødsstene, der kunde komme frem, og vilde med største Iver være med til at rydde enhver saadan Anstødssten af Vejen. Vi sagde derfor: Er de stakkels 140 Folketingsmandater virkelig en Anstødssten, ja, lad os da prøve paa og gøre et opnigtigt Forsøg paa at komme ned under dette Antal. Og jeg paaviste da en Vej, ad hvilken det var muligt at komme ned til 132 Mandater. Og som det ærede Medlem fra Hjørring har sagt: der kunde ogsaa tænkes andre Veje. Jeg har selvfølgelig tænkt meget over det, og der er neppe en af os, der med Samvittighedsfuldhed har været med i Grundlovsarbejdet i nogle Aar, som ikke har brugt alle de Stunder, vi har haft ledige, til at spekulere over Løsningen af denne Sag, over, hvordan man kunde komme ned under de 140 Folketingsmandater og dog opnaa alt det, man fra de tre Grundlovsparteriers Side ønsker og sætter Pris paa: Den samme Forholdsmæssighed i Repræsentationen, Enkeltmandskredssystemets Bevarelse o. s. v.; jeg har ogsaa i min Hjerne forskellige Løsninger, som kunde føre i den Retning, og som maaske kunde tilfredsstille de ærede Venstremedlemmer mere end det at slaa de 16 Kredse sammen til 8 Kredse. Det var ogsaa en Vej, og det ærede Medlem fra Esbjerg har ikke Ret i, at der derved ikke vilde blive taget Hensyn til Befolkningstætheden. Jo, det vilde der; for samtidig med, at vi fik disse ganske vist noget store Kredse ude i Provinsen, indskrænkede vi Antallet af Suppleringsmandater for København. Det maa det ærede Medlem ikke glemme. Hensynet til Befolkningstætheden blev efter min Mening, saa vidt jeg var i Stand til at overskue det, ved mine Beregninger ogsaa taget; — man kunde jo have overgivet Sagen til Statistisk Departement for at lade det gennemgaa Beregningen. Saa vidt jeg altsaa kunde overskue Forholdene, var nøjagtigt det samme Hensyn til Befolkningstætheden taget i mit Underændringsforslag som i det foreliggende Forslag — det var i alt Fald min Hensigt.

Saaledes var Stillingen. Vi rakte loyalt Haanden ud; men det viste sig, at i Stedet